

วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณา
การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘)
ด้านการอาชีวศึกษา
ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๔

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ด้านการอาชีวศึกษา

สมศ. มีแนวคิดและหลักการในการประเมินคุณภาพภายนอกตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติโดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้ความมั่นใจว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกันไม่ว่าจะอยู่ที่ท้องถิ่นใดก็ตาม โดยระบบการประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือในการส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ทั้งนี้ได้กำหนดแนวคิดและทิศทางในการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการอาชีวศึกษาไว้ ๖ ประเด็นคือ

๑. ประเมินอิงเกณฑ์ตามจุดเน้นของสถานศึกษา
๒. ประเมินคุณภาพภายนอกจากผลการจัดการศึกษาเป็นหลัก ตามมาตรา ๕๑ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยให้น้ำหนักร้อยละ ๗๕ และใช้ข้อมูลเฉลี่ยย้อนหลัง ๓ ปี
๓. ประเมินโดยวิธีการและข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยพิชญพิจารณา (peer review)
๔. ประเมินโดยการยืนยันรายงานการประเมินตนเองที่ถูกต้องเชื่อถือได้ เพื่อกระตุ้นให้การประกันคุณภาพภายในมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น
๕. ประเมินในเชิงกระบวนการ โดยให้น้ำหนักร้อยละ ๒๕ และให้ความสำคัญกับกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร คุณภาพครูและคณาจารย์ เครื่องมืออุปกรณ์ คุณภาพและความพร้อมของผู้เรียนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารจัดการแบบฐานโรงเรียน และการประกันคุณภาพภายใน
๖. ลดจำนวนตัวบ่งชี้และจำนวนมาตรฐานสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยถ่ายโอนตัวบ่งชี้และมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าและกระบวนการให้อยู่ในระบบการประกันคุณภาพภายใน

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓๗ กำหนดให้สำนักงานฯ ทำการประเมินคุณภาพภายนอกให้ครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องต่อไปนี ๑) มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ๒) มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา ๓) มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ ๔) มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งการประเมินรอบสามได้มีการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่ ๓ กลุ่มคือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมซึ่งสอดคล้องกับกฎกระทรวงดังกล่าวข้างต้น

๑. การแบ่งกลุ่มตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

ตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกด้านการอาชีวศึกษารอบสาม แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ดังนี้

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษาอาชีวศึกษาโดยกำหนดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาอาชีวศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นการพัฒนามาจากรอบแรกและรอบสอง ตัวบ่งชี้พื้นฐานประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ ๑-๑๓

ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิตตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมถึงความสำเร็จตามจุดเด่น จุดเน้น ที่ส่งผลกระทบต่อเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและต้นสังกัด คือ ตัวบ่งชี้ที่ ๑๔

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา **อาชีวศึกษา โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐบาลหรือของประเทศ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป** โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้นำสังคมและแก้ไขปัญหาสังคมของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนด้านความเป็นประชาธิปไตย ความมีวินัย ความรักชาติ การบำรู้งศาสนา เทิดทูนพระมหากษัตริย์ ค่านิยมความเป็นไทย การอนุรักษ์และสืบสานศิลปะและวัฒนธรรม สุขภาพร่างกาย และจิตใจ ความคิดสร้างสรรค์ และความพร้อมในการเป็นสมาชิกสังคมอาเซียน รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกเพศทุกวัน ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสที่ได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม ฯลฯ ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ ๑๕-๑๘

๒. การกำหนดค่าน้ำหนัก

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สาม กำหนดให้ตัวบ่งชี้พื้นฐาน มีค่าน้ำหนักร้อยละ ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ มีค่าน้ำหนักร้อยละ ๑๐ และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม มีค่าน้ำหนักร้อยละ ๒๐

๓. ผลการดำเนินงานที่ใช้ประกอบการพิจารณา

๑. การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สาม ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานเฉลี่ย ๓ ปีการศึกษา สิ้นสุดก่อนการประเมิน (กรณีสถานศึกษาเปิดใหม่ที่มีการดำเนินงานไม่ครบ ๓ ปีการศึกษา ให้ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานเฉลี่ย ๒ ปีการศึกษาล่าสุด หรือหากมีการดำเนินงานไม่ครบ ๒ ปีการศึกษา ให้ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงาน ๑ ปีการศึกษาล่าสุดก่อนการประเมิน)

๒. การประเมินตัวบ่งชี้ที่ ๑-๗ ใช้วิธีการคำนวณผลการดำเนินงานเป็นร้อยละ (ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด) แล้วเทียบเป็นคะแนนตัวบ่งชี้เต็ม ๕ คะแนน โดยใช้ ๒๐ หาร

๓. การประเมินตัวบ่งชี้ที่ ๘-๑๘ ใช้วิธีประเมินผลการดำเนินงานทั้งในด้านการปฏิบัติและผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพ (ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด) ทั้งนี้ประเด็นที่ใช้ในการพิจารณาผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพ คือข้อความที่ขีดเส้นใต้ไว้ในแต่ละประเด็นการพิจารณา โดยในแต่ละตัวบ่งชี้มีคะแนนเต็ม ๑๐ (คะแนนการปฏิบัติ ๕ คะแนน คะแนนผลการดำเนินงานมีคุณภาพ ๕ คะแนน) แล้วเทียบเป็นคะแนนตัวบ่งชี้เต็ม ๕ คะแนน โดยใช้ ๒ หาร

๔. การพิจารณารับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษา ให้นำผลรวมของคะแนนตัวบ่งชี้ ๑-๑๘ มาพิจารณาตามเกณฑ์การรับรองมาตรฐานที่กำหนด ดังรายละเอียดในบทที่ ๓

๔. ตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามด้านการอาชีวศึกษา

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้การประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุมมาตรฐาน ๔ มาตรฐาน คือ ๑)ผลการจัดการศึกษา ๒)การบริหารจัดการศึกษา ๓)การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ๔)การประกัน

คุณภาพภายใน ประกอบด้วยกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม จำนวน ๑๘ ตัวบ่งชี้ ดังนี้

	ตัวบ่งชี้	มาตรฐานตามกฎกระทรวง
กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน	๑. ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน ๑ ปี	ผลการจัดการศึกษา
	๒. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน	
	๓. ผู้เรียนผ่านการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพจากองค์กรที่เป็นที่ยอมรับ	
	๔. ผลงานที่เป็นโครงการทางวิชาชีพหรือสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์	
	๕. ผลงานที่เป็นนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์สร้างสรรค์หรืองานวิจัยของครูที่ได้นำไปใช้ประโยชน์	
	๖. ผลการให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะของผู้เรียน	
	๗. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	๘. ผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและผู้บริหารสถานศึกษา ๘.๑ ผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ๘.๒ ผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา	การบริหารจัดการศึกษา
	๙. ผลการใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ	
	๑๐. ผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	
	๑๑. ผลการบริหารความเสี่ยง	
	๑๒. ผลการสร้างการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ ๑๓. การพัฒนาสถานศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายใน	
	กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์	๑๔. ผลการพัฒนาตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดเน้นหรือจุดเด่นของสถานศึกษา ๑๔.๑ ผลการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา ๑๔.๒ ผลการพัฒนาตามจุดเน้นหรือจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา
กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม	๑๕. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	การบริหารจัดการศึกษา
	๑๖. การพัฒนาคุณภาพครู	
	๑๗. การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้	
	๑๘. การสร้างการมีส่วนร่วมและการขยายโอกาสทางการศึกษา	

ตัวบ่งชี้ที่ ๑ ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน ๑ ปี

คำอธิบาย

พิจารณาจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชาที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ รวมทั้งศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาภายใน ๑ ปี หลังจากสำเร็จการศึกษา โดยใช้ข้อมูล ๓ ปีการศึกษาย้อนหลังปีที่ทำการประเมิน เช่น หากประเมินในปีการศึกษา ๒๕๕๔ ให้ข้อมูลของปีการศึกษา ๒๕๕๓, ๒๕๕๒ และ ๒๕๕๑ ทั้งนี้ให้นับผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรระดับ ปวช. และ ปวส. ไม่นับกรณีผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรเทียบโอนและผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรระยะสั้น

นิยาม

ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาโดยเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ทั้งในระดับ ปวช. และ ปวส.

การได้งานทำ หมายถึง การได้รับการว่าจ้างจากหน่วยงานรัฐ เอกชน หรือองค์กรอิสระ อื่นใด ให้ทำงานที่สุจริต อันนำมาซึ่งรายได้ในการดำรงชีพ โดยให้นับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. ที่ศึกษาต่อ ระดับ ปวส. ในสาขาที่เกี่ยวข้องด้วย หรือผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. ที่ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ในสาขาที่เกี่ยวข้อง การศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การที่ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช. ได้ศึกษาต่อตรงสาขากับสาขาที่สำเร็จการศึกษา โดยให้นับเฉพาะกรณีศึกษาต่อในระดับ ปวส. และ/หรือ ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการในสาขาที่เกี่ยวข้อง

การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบกิจการส่วนตัวต่าง ๆ ในวิชาชีพที่ศึกษา มาหรือในสาขาที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการพิจารณา

ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำ และ หรือศึกษาต่อ และ หรือประกอบอาชีพอิสระ ในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน ๑ ปี ต่อจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

- ระดับ ปวส. นับเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการในสาขาที่เกี่ยวข้อง

- ระดับ ปวช. นับเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่ศึกษาต่อในระดับ ปวส. ในสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการในสาขาที่เกี่ยวข้อง

- กรณีมีผู้สำเร็จการศึกษาที่มีงานทำอยู่ก่อนแล้ว ให้หักจำนวนผู้ที่มีงานทำอยู่ก่อนแล้วออก ทั้งเศษและส่วน

วิธีการคำนวณ

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำ และหรือศึกษาต่อและหรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน ๑ ปี

X ๑๐๐

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. รายงานสถิติการสำเร็จศึกษาในแต่ละระดับและสาขาวิชารายปีการศึกษา
๒. รายงานข้อมูลภาวะการณืมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องแจกแจงข้อมูล ดังนี้
  - ๑) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด
  - ๒) จำนวนผู้ได้งานทำในสาขาที่เกี่ยวข้อง
  - ๓) จำนวนผู้ได้งานทำไม่ตรงสาขา
  - ๔) จำนวนผู้ศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้อง
  - ๕) จำนวนผู้ศึกษาต่อไม่ตรงสาขา
  - ๖) จำนวนผู้ว่างงานและไม่ได้ศึกษาต่อ
  - ๗) จำนวนผู้ที่มีงานทำอยู่ก่อนแล้ว

เครื่องมือมาตรฐาน

- ๑) ฐานข้อมูลศูนย์กำลังคนอาชีวศึกษา (Vocational Co-operation) คณะกรรมการบริหารความร่วมมือผลิตและพัฒนาศักยภาพกำลังคนอาชีวศึกษา (www.v-cop.net)
- ๒) ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (<http://stat.vec.go.th/>)
- ๓) ฐานข้อมูลรายงาน และเอกสารอื่น ๆ ที่น่าเชื่อถือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๒ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน

คำอธิบาย

เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนชั้นปีสุดท้ายทั้งในระดับ ปวช. และระดับ ปวส. ที่สอบผ่านการทดสอบจากข้อมูลกลางของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ทั้งในเชิงวิชาการ ด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน เปรียบเทียบกับผู้ที่สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในปี การศึกษานั้นโดยไม่นับรวมกรณีผู้เรียนในหลักสูตรเทียบโอนและผู้เรียนในหลักสูตรระยะสั้น

นิยาม

ความรู้ทักษะที่จำเป็นในการทำงาน หมายถึง ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้และสามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้ ประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ผู้เรียนชั้นปีสุดท้าย หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนครบทุกรายวิชาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ปวช. หรือ ปวส. (เป็นผู้เรียนในชั้นปี ๓ ของระดับ ปวช. และผู้เรียนชั้นปีที่ ๒ ของระดับชั้น ปวส.) ไม่นับ รวมกรณีผู้เรียนในหลักสูตรเทียบโอน และหลักสูตรระยะสั้น

ประเด็นการพิจารณา

ร้อยละของจำนวนผู้เรียนชั้นปีสุดท้ายที่สอบผ่านการทดสอบเชิงวิชาการด้านความรู้และ ทักษะที่จำเป็นในการทำงาน (ภาษา การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะเชิงตัวเลข ทักษะเชิง วิทยาศาสตร์ ฯลฯ) ต่อจำนวนผู้เรียนชั้นปีสุดท้ายทั้งหมด

วิธีการคำนวณ

จำนวนผู้เรียนชั้นปีสุดท้ายที่สอบผ่านการทดสอบเชิงวิชาการด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

× ๑๐๐

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. จำนวนผู้เรียนชั้นปีสุดท้ายโดยจำแนกเป็นหลักสูตร ปวช. และหลักสูตร ปวส.
๒. จำนวนผู้เรียนชั้นปีสุดท้ายที่สอบผ่านการทดสอบเชิงวิชาการด้านความรู้และทักษะที่ จำเป็นในการทำงานชั้นปีสุดท้าย โดยจำแนกเป็นหลักสูตร ปวช. และ หลักสูตรปวส.

เครื่องมือมาตรฐาน

รายงานผลการทดสอบจากสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) โดยจำแนกตาม
หลักสูตร ปวช. และ ปวส. หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.

ตัวบ่งชี้ที่ ๓ ผู้เรียนผ่านการทดสอบมาตรฐานทางวิชาชีพจากองค์กรที่เป็นยอมรับ

คำอธิบาย

พิจารณาจำนวนผู้เรียนที่สอบผ่านเกณฑ์การทดสอบมาตรฐานทางวิชาชีพ กับจำนวนผู้เรียนชั้นปีสุดท้ายทั้งหมด (ที่มีสิทธิสำเร็จการศึกษา) โดยจำแนกตามระดับหลักสูตรที่เปิดสอนอย่างครบถ้วนซึ่งการทดสอบมาตรฐานทางวิชาชีพจะเป็นเครื่องมือในการสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Vocational Education) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่กำหนดให้คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับคุณวุฒิ ประเภทวิชาและสาขาวิชาต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด และต้องครอบคลุมสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ

นิยาม

มาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง มาตรฐานสมรรถนะของแต่ละสาขาวิชาชีพ ที่กำหนดขึ้นโดยสมาคมหรือองค์กรวิชาชีพในแต่ละสาขาวิชาชีพ หรืออย่างน้อยโดยหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาชีพที่เป็นที่ยอมรับ

วิธีคำนวณ

$\frac{\text{จำนวนผู้เรียนชั้นปีสุดท้ายที่สอบผ่านเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ}}{\text{จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด}} \times 100$
--

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

1. จำนวนผู้เรียนชั้นปีสุดท้ายโดยจำแนกเป็นระดับ ปวช. และ ปวส.
2. จำนวนผู้เรียนชั้นปีสุดท้ายที่สอบผ่านเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ โดยจำแนกเป็นระดับ ปวช. และปวส.

เครื่องมือมาตรฐาน

รายงานผลการทดสอบจากสมาคม องค์กรทางวิชาชีพ หรือสถาบันอุดมศึกษาที่เชี่ยวชาญทางวิชาชีพในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ที่ได้รับการรับรองจาก สมศ.

ตัวบ่งชี้ที่ ๔ ผลงานที่เป็นโครงการทางวิชาชีพหรือสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนที่นำไปใช้ประโยชน์

คำอธิบาย

จำนวนผลงานที่เป็นโครงการวิชาชีพหรือสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนที่นำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในโครงการ/โครงการ โดยได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือได้รับรางวัลในการประกวดระดับต่าง ๆ นำเสนอในรูปแบบของร้อยละ

นิยาม

โครงการหรือสิ่งประดิษฐ์ หมายถึง ชิ้นงาน/สิ่งประดิษฐ์ที่ผู้เรียนได้ใช้องค์ความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับมาพัฒนาขึ้น ซึ่งอาจเป็นผลงานที่เป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาหรือผลงานที่ผู้เรียนสร้างสรรค์ขึ้นเอง

การนำไปใช้ประโยชน์ หมายถึง การที่โครงการหรือสิ่งประดิษฐ์ที่ผู้เรียนพัฒนาขึ้นมีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยต้องเป็นการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ด้วยกลุ่มคน นับตั้งแต่วันที่เริ่มต้นใช้งาน

การได้รับรางวัล หมายถึง การที่โครงการหรือสิ่งประดิษฐ์ที่ผู้เรียนพัฒนาขึ้นได้รับรางวัลจากการประกวด แข่งขัน หรือได้รับการยกย่องเชิดชูความสามารถของผู้เรียนโดยหน่วยงานหรือองค์กรภายนอกที่ได้รับการยอมรับ หรือการแข่งขันภายในสถานศึกษาที่มีกรรมการที่เชี่ยวชาญในสาขาที่มีการประกวดไม่น้อยกว่า ๓ คน โดยต้องมีการกรรมการจากภายนอกอย่างน้อย ๑ คนรวมอยู่ด้วย

เงื่อนไข

๑) ผลงานชิ้นใด ๆ ที่ได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ ภายในปีเดียวกัน ให้นำรางวัลสูงสุดเพียงรางวัลเดียว

๒) ถ้าผลงานชิ้นใด ๆ ที่ได้รับรางวัลในระดับสูงขึ้นไปอีกในปีการศึกษาต่อไป ให้สามารถนำไปคำนวณคะแนนในแต่ละปีการศึกษาที่ได้รับรางวัลได้

ประเด็นการพิจารณา

ร้อยละของจำนวนผลงานที่เป็นโครงการทางวิชาชีพหรือสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนที่นำไปใช้ประโยชน์หรือได้รับรางวัลต่อจำนวนผู้เรียนทั้งหมด (๓ปี) การใช้ประโยชน์ให้นำไปใช้จริงตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น จนถึงระดับชาติและระดับนานาชาติ

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพผลงาน
๐.๕๐	- ระดับภายในสถานศึกษา
๐.๗๐	- ระดับจังหวัด, ชุมชน, ท้องถิ่น
๐.๘๐	- ระดับภาค
๑.๐๐	- ระดับชาติ

วิธีการคำนวณ

จำนวนผลงานที่เป็นโครงการทางวิชาชีพหรือสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์หรือได้รับรางวัล

× ๑๐๐

จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. จำนวนโครงการ สิ่งประดิษฐ์พร้อมหลักฐานการนำไปใช้ประโยชน์หรือได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ พร้อมแสดงวิธีการคำนวณตามที่ สมศ. กำหนด
๒. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละปี โดยจำแนกเป็นหลักสูตร ปวช. และหลักสูตร ปวส.

เครื่องมือมาตรฐาน

ฐานข้อมูลที่รวบรวมโครงการวิชาชีพหรือสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนที่บริหารจัดการโดยหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งมีกระบวนการในการพิจารณาคัดเลือกและเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ (มีการระบุประเภทผลงาน ชื่อผลงาน ผู้เรียนหรือกลุ่มผู้เรียนที่เป็นเจ้าของผลงาน ปีการศึกษาหรือช่วงระยะเวลาที่ดำเนินการ ระดับคุณภาพผลงานหรือรางวัลที่ได้รับ) หรืออย่างน้อยเป็นฐานข้อมูลที่ดำเนินการโดยสถานศึกษาเอง และได้มีการเผยแพร่หรือรายงานให้สาธารณชนทราบแล้ว เช่น การเผยแพร่บนเว็บไซต์ของสถานศึกษา หรือในจุลสารประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ ๕ ผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของครูที่ได้นำไปใช้ประโยชน์

คำอธิบาย

พิจารณาจำนวนผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของครูผู้สอนที่นำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน หรือตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยและรายงานการวิจัยโดยได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อจำนวนครูผู้สอน

นิยาม

ผลงานที่เป็นนวัตกรรม หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยที่ครูได้ใช้องค์ความรู้หรือประสบการณ์พัฒนาขึ้น ซึ่งอาจเป็นผลงานวิชาการ/ตำรา/หนังสือที่เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน หรือผลงานที่ครูคิดค้นขึ้นเองโดยไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โดยไม่นับรวมกรณีผลงานวิทยานิพนธ์ของครูที่ใช้เพื่อการสำเร็จการศึกษา

ครู หมายถึง ผู้สอนที่มีเวลาปฏิบัติการสอนในปีการศึกษานั้น ตั้งแต่ ๙ เดือนขึ้นไป ไม่นับรวมครูที่ลาศึกษาต่อ และครูที่ไปช่วยราชการในปีการศึกษานั้นตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไป

การใช้ประโยชน์ หมายถึง การที่ผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยนั้นได้มีการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น การให้บริการวิชาการ (สอน บรรยาย ฝึกอบรม) การจัดการเรียนการสอน การเขียนตำรา แบบเรียน การใช้ความรู้ในด้านเกษตรกรรม การช่างเทคนิค การอุตสาหกรรม การอาชีพ หรือนำไปพัฒนายอดด้านการอุตสาหกรรม

การได้รับรางวัล หมายถึง การที่ผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยที่ครูพัฒนาขึ้น ได้รับรางวัลจากการจัดประกวด แข่งขัน หรือการได้รับการยกย่องเชิดชูความสามารถของครูในการผลิตผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ นวัตกรรมหรือสิ่งประดิษฐ์ดังกล่าวจากองค์กรที่ได้รับการยอมรับในสาขาวิชานั้น ๆ ทั้งนี้การได้รับรางวัลให้หมายถึงการได้รับการจดสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรด้วย

การได้รับรางวัลหรือการนำไปใช้ประโยชน์ให้สามารถนับรวมผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยที่พัฒนาขึ้นมาในอดีตแต่มีการนำไปใช้ประโยชน์หรือได้รับรางวัลในปีที่ประเมิน การวัดตัวบ่งชี้นี้ใช้ข้อมูลเฉลี่ย ๓ ปีย้อนหลัง โดยจะไม่นับซ้ำหากผลงานที่เป็นนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยได้รับรางวัลแล้ว/มีการนำไปใช้ประโยชน์แล้วในปีที่ผ่านมา ยกเว้นกรณีมีการได้รับรางวัลจากระดับอื่นหรือ มีการใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นในประเด็นอื่นหรือการใช้ประโยชน์ในประเด็นเดิม แต่ขยายวงไปในกลุ่มเป้าหมายอื่น ทั้งนี้การได้รับรางวัลหรือการนำไปใช้ประโยชน์หรือในแต่ละระดับ ให้มีความสำคัญ แตกต่างกันไป

ประเด็นพิจารณา

ร้อยละของจำนวนผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของครูที่นำไปใช้ประโยชน์ต่อจำนวนครูที่มีเวลาปฏิบัติการสอนในปีการศึกษานั้นตั้งแต่ ๙ เดือนขึ้นไปเฉลี่ย ๓ ปีการศึกษา โดยนับผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของครูที่ครอบคลุมกระบวนการต่อไปนี้

๑. มีเป้าประสงค์
๒. มีการระบุปัญหา
๓. มีวิธีการดำเนินการ
๔. มีการเก็บและบันทึกข้อมูล
๕. มีการวิเคราะห์และสรุปผลความรู้ที่ได้จากการดำเนินการ

ค่านำหนัก	ระดับคุณภาพผลงาน
๐.๕๐	- ระดับภายในสถานศึกษา
๐.๗๐	- ระดับจังหวัด, ชุมชน, ท้องถิ่น
๐.๙๐	- ระดับภาค
๑.๐๐	- ระดับชาติขึ้นไป

หมายเหตุ ไม่นับรวมวิทยานิพนธ์หรือผลงานที่เป็นส่วนของการศึกษา

วิธีการคำนวณ

$\frac{\text{จำนวนผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของครูที่นำไปใช้ประโยชน์}}{\text{จำนวนครูประจำทั้งหมด}} \times 100$
--

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. จำนวนผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยพร้อมหลักฐานการนำไปใช้ประโยชน์หรือได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ พร้อมแสดงวิธีการคำนวณตามที่ สมศ. กำหนด
๒. จำนวนครูทั้งหมดในแต่ละปีการศึกษา
๓. กรณีที่หน่วยงานภายนอกสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีการนำผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สถานศึกษาต้องแสดงหลักฐานที่ชัดเจน พร้อมทั้งระบุผลของการนำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์

เครื่องมือมาตรฐาน

๑. ฐานข้อมูลสื่อและนวัตกรรมของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ กลุ่มมาตรฐานสื่อและนวัตกรรม (<http://bsq.vec.go.th/innovation>) สำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๒. ฐานข้อมูลของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่แสดงผลงานนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของครูสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา (ถ้ามี)

๓. ฐานข้อมูลหรือเอกสารรับรองของหน่วยงานภายนอกที่แสดงถึงการนำผลงานนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของครูไปใช้ประโยชน์ หรือได้รับรางวัล

ตัวบ่งชี้ที่ ๖ ผลการให้บริการวิชาการหรือวิชาชีพที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะของผู้เรียน

คำอธิบาย

ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณด้านการให้บริการหรือวิชาชีพของแต่ละสาขางานที่สถานศึกษา เปิดสอน เฉพาะกิจกรรม/โครงการที่จัดให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติงานเพื่อเป็นการส่งเสริมการ พัฒนาทักษะฝีมือของผู้เรียนในแต่ละสาขางานหรือสาขาวิชาผ่านกระบวนการเรียนรู้ในสถานการณ์ จริง

นิยาม

ผลการให้บริการและวิชาชีพ หมายถึง ความครอบคลุมในการบริการวิชาการหรือวิชาชีพแก่ ชุมชน องค์กรภาครัฐ เอกชน หน่วยงานด้านต่าง ๆ สถาบันการศึกษา ของแต่ละสาขาที่เปิดสอน โดย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาการและวิชาชีพดังกล่าว

ประเด็นการพิจารณา

๑. แต่ละสาขางานมีจำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการหรือวิชาชีพไม่น้อย กว่าร้อยละ ๖๐ ของผู้เรียนทั้งหมด
๒. แต่ละสาขางานมีจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการหรือ วิชาชีพไม่น้อยกว่า ๑๖ ชั่วโมงต่อปี
๓. แต่ละสาขางานให้บริการวิชาการหรือวิชาชีพต่อชุมชนและท้องถิ่นไม่น้อยกว่า ๒ โครงการต่อไป
๔. แต่ละสาขางานให้บริการวิชาการหรือวิชาชีพต่อหน่วยงานหรือองค์กรอื่นไม่น้อยกว่า ๒ แห่งต่อปี
๕. แต่ละสาขางานให้บริการวิชาการหรือวิชาชีพต่อสถานศึกษาอื่นไม่น้อยกว่า ๒ แห่งต่อปี

วิธีการคำนวณ

$$\frac{\text{จำนวนสาขางานที่ดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา}}{\text{จำนวนสาขางานที่เปิดสอนทั้งหมด}} \times 100$$

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. จำนวนและรายชื่อสาขางานทั้งหมดที่สถานศึกษาเปิดสอน
๒. จำนวนและรายชื่อสาขางานที่ดำเนินการได้ตามเกณฑ์
๓. รายชื่อและข้อมูลจำนวนเวลาของผู้เรียนรายบุคคลที่ได้เข้าร่วมการให้บริการวิชาการหรือวิชาชีพระหว่างปี
๔. รายชื่อชุมชน หน่วยงาน และสถานศึกษาที่ได้รับบริการ/วิชาชีพ/พร้อมรายงานผลการประเมินโครงการ

เครื่องมือมาตรฐาน

๑. ฐานข้อมูลด้านการให้บริการวิชาการหรือวิชาชีพของสถานศึกษา
๒. เอกสารข้อมูลหลักฐานของชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงาน หรือสถานศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ ๗ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

คำอธิบาย

ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้และการฝึกทักษะของผู้เรียน โดยความร่วมมือของสถานประกอบการ หน่วยงาน ภาควิชาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เน้นการฝึกปฏิบัติจริงทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อเพิ่มทักษะทุกด้านในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ จากการประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐกิจ อุตสาหกรรม หรือภาคชุมชน ตลอดจนหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ

นิยาม

การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง หมายถึง การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจริงผ่านระบบความร่วมมือกับสถานประกอบการหรือหน่วยงานภาควิชา/เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ไม่นับรวมการฝึกงานตามหลักสูตร

ประเด็นการพิจารณา

๑. แต่ละสาขางานมีจำนวนผู้เรียนที่ได้เรียนโดยระบบความร่วมมือในสถานประกอบการหรือหน่วยงานภาควิชา/เครือข่ายที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของผู้เรียนทั้งหมด

๒. แต่ละสาขางานมีจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของผู้เรียนที่ได้เรียน โดยระบบความร่วมมือในสถานประกอบการหรือหน่วยงานภาควิชา/เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า ๒๐ ชั่วโมงต่อปี สำหรับระดับ ปวช. และไม่น้อยกว่า ๑๐ ชั่วโมงต่อปี สำหรับระดับ ปวส. (ร้อยละ ๑๐ ของกิจกรรมเสริมหลักสูตร)

๓. แต่ละสาขางานดำเนินการให้ผู้เรียนที่เรียนโดยระบบความร่วมมือทุกคน และได้รับการนิเทศจากครูฝึกในสถานประกอบการ

วิธีคำนวณ

จำนวนสาขางานที่ดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา ได้ครบทุกรายการ

× 100

จำนวนสาขางานที่เปิดสอนทั้งหมด

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. จำนวนสาขางานที่เปิดสอน
๒. รายงานผลการฝึกประสบการณ์ พร้อมทั้งผลการประเมินการฝึกประสบการณ์ที่ประเมินโดยครุניתศจากสถานประกอบการ จำแนกตามสาขางานที่เปิดสอน รายปี

เครื่องมือมาตรฐาน

สัญญาความร่วมมืออย่างเป็นทางการระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ หน่วยงานหรือภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ ๘ ผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและผู้บริหารสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๑ ผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา

คำอธิบาย

คณะกรรมการสถานศึกษาถือเป็นคณะบุคคลของสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายแผนพัฒนา ตลอดจนกรอบทิศทางการทำงานตามบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการกำกับดูแลและขับเคลื่อนสถานศึกษา ให้มีการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

นิยาม

คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการสรรหาและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา และกรรมการบริหารสถานศึกษาตามมาตราฐาน ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ รวมทั้งคณะบุคคลที่สถานศึกษาแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการของสถานศึกษานั้น ๆ ในกรณีที่สถานศึกษามีเหตุจำเป็นใด ๆ ที่ยังไม่สามารถสรรหาและแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษาได้ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษานั้น ๆ กำหนดไว้

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	องค์ประกอบและการได้มาของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด		
๒	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจทิศทางและนโยบาย และมีการกำกับดูแลสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง		
๓	คณะกรรมการสถานศึกษามีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด (ดูรายละเอียดด้านล่าง)		
๔	คณะกรรมการสถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผน ยุทธศาสตร์/แผนประจำปี อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง และมีผลการกำกับติดตามการประเมินผู้บริหารสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างน้อย ๒ ครั้ง ในรอบวาระการดำรงตำแหน่ง		
๕	คณะกรรมการสถานศึกษามีการดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลและกำกับดูแลให้สถานศึกษาดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลครบถ้วนทุกประเด็นโดยมีผลการประเมินจาก		

ชื่อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาจากการสรรหาอย่างเป็นระบบและมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุง		

คณะกรรมการมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด มีดังนี้

- ๑) อนุมัติแผนพัฒนาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติ
- ๒) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการของสถานศึกษา
- ๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด
- ๔) พิจารณาและให้ความเห็นชอบในการเข้าร่วมดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิจัย ห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพกับสถานประกอบการหรือภาคเอกชน
- ๕) กำกับมาตรฐานการศึกษา ควบคุมคุณภาพ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา
- ๖) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือเพื่อมอบหมายให้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสถานศึกษา
- ๗) กำหนดนโยบาย ข้อบังคับและระเบียบเกี่ยวกับการบริหารการเงินและทรัพย์สินของสถานศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และรายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง
๒. ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษา

เครื่องมือมาตรฐาน

๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา
๒. รายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๒ ผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

คำอธิบาย

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการผลักดันการกำหนดนโยบาย แผนงานและกลยุทธ์ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้ระบบการบริหารจัดการที่ดี และมีระบบตรวจสอบการทำงานตามภารกิจของสถานศึกษา ตลอดจนจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงการทำงานและพัฒนาการทำงานที่ดีขึ้น

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	มีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ นโยบายเป้าหมายและกลยุทธ์ของผู้บริหารในการสร้างร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นต่างๆ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการดำเนินงานตามกรอบวิสัยทัศน์(โดยผู้ตรวจภายนอก) เพื่อนำผลการประเมินมากำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์และแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องต่อความเป็นจริงและเกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาและชุมชนท้องถิ่น		
๒	มีการสร้างการมีส่วนร่วมทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาโดยการรับฟังความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดประชุมบุคลากรทั้งองค์กรอย่างน้อย ๒ ครั้งต่อปี เป็นต้น		
๓	มีการควบคุมอัตราส่วน: ผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัด ครอบคลุมทุกสาขางาน (ผู้บริหาร อาจแก้ปัญหาด้วยการหาผู้สอนเพิ่ม เช่น จ้างครูอัตราจ้าง ๙ เดือน หรือหาผู้มีความรู้ในชุมชนนั้น ๆ มาช่วยสอน เป็นต้น		
๔	มีการกำกับดูแลอัตราส่วนผู้สำเร็จการศึกษา (Success rate) รวมทั้งเกณฑ์มาตรฐานในการจัดการศึกษาด้านบุคลากร พื้นที่ เครื่องมืออุปกรณ์และทรัพยากรอื่น ให้เกิดความคุ้มค่าในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง		
๕	มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการจนเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน และเป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง		

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

รายงานผลการดำเนินงานประจำปีที่ได้รับความคิดเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

เครื่องมือมาตรฐาน

๑. แผนกลยุทธ์/แผนปฏิบัติงานประจำปีที่ได้อนุมัติจากกรรมการสถานศึกษา
๒. รายงานผลการดำเนินงานตามแผนในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ ๙ ผลการใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ

คำอธิบาย

ประเมินความสามารถด้านการใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยมีการจัดทำระบบข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพครอบคลุมภารกิจด้านการบริหารงานวิชาการ เช่น ระบบสารสนเทศของนักศึกษา (งานทะเบียน งานวัดผลประเมินผล งานปกครอง ฯลฯ) การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไปโดยมีผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ มีการประเมินประสิทธิภาพและความปลอดภัยของระบบฐานข้อมูล การทำงานประสานกันเป็นเครือข่ายของสถานศึกษา รวมทั้งมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัยอยู่เสมอ

นิยาม

ระบบฐานข้อมูล หมายถึง การจัดเก็บข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์อย่างเป็นระบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบำรุงรักษาข้อมูลสารสนเทศ ให้มีความถูกต้อง ทันสมัย และสามารถเรียกใช้ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ในเวลาที่ต้องการ และลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล ระบบฐานข้อมูลที่ดีต้องประกอบด้วย การกำหนดระบบความปลอดภัยของข้อมูลและประสิทธิภาพการเข้าถึงข้อมูล ระบบบริหารความเสี่ยงของระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับฐานข้อมูล

ความสำเร็จในการใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการพิจารณาจากร้อยละของบุคลากรทุกระดับที่มีการนำเอาเอกสารสารสนเทศในฐานข้อมูลไปประกอบการตัดสินใจบริหารหรือการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากการใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลด้านใด ๆ อย่างน้อย ๕ ด้านได้แก่ ฐานข้อมูลด้านนักเรียน ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการเงิน และด้านวัสดุอุปกรณ์ ทั้งนี้ให้นับเฉพาะการใช้ประโยชน์เพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาเท่านั้น ไม่นับรวมกรณีการใช้ประโยชน์ด้านเหตุผลส่วนตัว

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	มีระบบฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลเศรษฐกิจ สังคม สถานประกอบ การและตลาดแรงงาน นักเรียนนักศึกษา แผนการเรียน บุคลากร งบประมาณ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ เป็นต้น		
๒	ฐานข้อมูลและอุปกรณ์การใช้งานมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและการเข้าถึงข้อมูลทำได้สะดวก		

๓	มีการจัดลำดับความสำคัญและความปลอดภัยในการใช้งาน และผู้ใช้งานทุกระดับมีความเข้าใจและสามารถเข้าถึงข้อมูลเพื่อการใช้งานได้จริง		
๔	มีการใช้ข้อมูลเป็นพื้นฐานในการบริหารจัดการและตัดสินใจใช้แผนงานโครงการ ประกอบการตัดสินใจ เช่น มี MIS หรือไม่)จนเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ		
๕	มีระบบป้องกันและระบบการสำรวจข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสูง		

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. ระบบฐานข้อมูลที่แสดงว่าบุคลากรได้นำเอาข้อมูลจากระบบสารสนเทศไปใช้เพื่อการปฏิบัติงาน หรือเพื่อการตัดสินใจบริหารงานเพื่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา
๒. ผลการสำรวจการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล

เครื่องมือมาตรฐาน

ฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลด้านต่าง ๆ และเชื่อมโยงการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และส่วนงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐ ผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

คำอธิบาย

สถานศึกษามีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนครูให้ถึงพร้อมซึ่งการเป็นผู้ที่มีความรู้คุณธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครูอันควรแก่การยกย่องและเคารพบูชาของลูกศิษย์ มีคุณวุฒิและความสามารถในการจัดการเรียนการสอน สามารถพัฒนาผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์อันเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและความก้าวหน้าในวิชาชีพได้ ตลอดจนมีความสามารถในการให้บริการวิชาการแก่สังคมและชุมชนจนได้รับการยอมรับและยกย่องเชิดชูเกียรติ

นิยาม

ครู หมายถึง ผู้สอนที่มีเวลาปฏิบัติการสอนในปีการศึกษานั้น ตั้งแต่ ๙ เดือนขึ้นไป ไม่นับรวมครูที่ลาศึกษาต่อ และครูที่ไปช่วยราชการในปีการศึกษานั้นตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไป

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง บุคลากรที่มีส่วนร่วมดำเนินการ ผู้สนับสนุนด้านการศึกษา ด้านการบริหาร และนิเทศการศึกษา การนับจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ับเฉพาะบุคลากรประจำที่มีเวลาปฏิบัติงานในปีการศึกษานั้น ๆ ตั้งแต่ ๙ เดือนขึ้นไป

คุณภาพชีวิตที่เหมาะสม จากนิยามขององค์การอนามัย ได้บัญญัติไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การดำรงชีวิตอยู่ด้วยการมีสุขภาวะที่สมบูรณ์และมีความมั่นคง ซึ่งครอบคลุมสุขภาวะทั้ง ๔ ด้าน อันได้แก่ สุขภาวะทางกาย สุขภาวะทางอารมณ์ สุขภาวะทางสังคม และสุขภาวะทางจิต

วิญญาน

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาฝึกอบรมด้านวิชาการหรือวิชาชีพรวมทั้งการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณอย่างน้อย ๗๕ ต่อปี อย่างต่อเนื่อง		
๒	สถานศึกษามีการสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับทุนการศึกษาหรือทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก อย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปีอย่างต่อเนื่อง		
๓	สถานศึกษามีการสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาโดยมีโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรร่วมกับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงาน องค์กรภายนอก อย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปีอย่างต่อเนื่อง		
๔	สถานศึกษามีการสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่องในด้านบริการวิชาการ/วิชาชีพระดับชุมชนท้องถิ่นจนถึงระดับชาติอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปีอย่างต่อเนื่อง		

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๕	สถานศึกษามีการสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมกับความเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างน้อยร้อยละ ๗๕ ต่อปีอย่างต่อเนื่อง		

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมด
๒. จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาด้านวิชาการ/วิชาชีพ รวมทั้งการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณ
๓. จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษาหรือทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์และพัฒนาจากหน่วยงานภายในและภายนอก
๔. จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาโดยโครงการแลกเปลี่ยน (Staff Exchange) ร่วมกับสถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงาน/องค์กรภายนอก
๕. จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่องในด้านบริการวิชาการ/วิชาชีพระดับชุมชน ท้องถิ่น จนถึงระดับชาติ
๖. จำนวนของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม ความเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา

เครื่องมือมาตรฐาน

ฐานข้อมูลด้านการพัฒนาบุคลากรและทะเบียนผลงาน/เกียรติประวัติครูและบุคลากรของสถานศึกษาที่เชื่อมโยงกับส่วนงานที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานต้นสังกัด เช่น ฐานข้อมูลกลุ่มงานบริหารบุคคล สำนักอำนวยการ หรือฐานข้อมูลสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑ ผลการบริหารความเสี่ยง

คำอธิบาย

สถานศึกษาพึงระบุความเสี่ยงเพื่อให้สามารถวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนขององค์กรได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

นิยาม

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ ที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจจะทำให้สถานศึกษาไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือเหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ซึ่งหากเกิดขึ้นจะมีผลกระทบเชิงลบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา โดยกำหนดความเสี่ยงที่สำคัญบังคับไว้ ๕ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา
๒. ความเสี่ยงด้านทะเลาะวิวาท
๓. ความเสี่ยงด้านสิ่งเสพติด
๔. ความเสี่ยงด้านสังคม เช่น การตั้งครุภักก่อนวัยอันควร
๕. ความเสี่ยงด้านการพนันและการมั่วสุม

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การกำหนดแผนเพื่อให้ผู้บริหารและปฏิบัติงานทุกฝ่ายได้มีแนวทางการบริหารความเสี่ยงในระดับองค์กรที่ชัดเจนและสามารถนำไปประกอบการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในทุกส่วนงาน ระดับความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยงพิจารณาจากร้อยละของการลดลงของเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งนี้ให้สถานศึกษากำหนดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ พร้อมทั้งจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง โดยผ่านการอนุมัติจากกรรมการสถานศึกษา ระดับความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยงพิจารณาจากร้อยละที่ลดลงของเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งนี้ให้สถานศึกษากำหนดประเด็นเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์และดำเนินการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง พร้อมทั้งสร้างกลไกให้มีการติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยงต้องได้รับการอนุมัติจากกรรมการสถานศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	ตัวแทนครู บุคลากร และนักเรียนนักศึกษาจากทุกส่วนงานมีส่วนร่วมในการค้นหาและระบุความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสถานศึกษามีการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดจากการสร้างสรรค์ รวมทั้งมีมาตรการให้ครูและบุคลากรในทุกหน่วยงานมีการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงด้วยตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและมีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยสามารถควบคุมความเสี่ยงให้ลดลงอย่างต่อเนื่อง		

๒	ตัวแทนครู บุคลากร และนักเรียนนักศึกษาจากทุกส่วนงานมีส่วนร่วมในการค้นหาและระบุความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสถานศึกษามีการยอมรับความเสี่ยงด้านทะเลาะวิวาท มีการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดจากการสร้างสรรค์รวมทั้งมีมาตรการให้ครูและบุคลากรในทุกหน่วยงานมีการป้องกัน/ควบคุมความเสี่ยงด้วยตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและมีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยสามารถควบคุมความเสี่ยงให้ลดลงอย่างต่อเนื่อง		
๓	ตัวแทนครู บุคลากร และนักเรียนนักศึกษาจากทุกส่วนงานมีส่วนร่วมในการค้นหาและระบุความเสี่ยงด้านสิ่งเสพติดมีการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดจากการสร้างสรรค์ รวมทั้งมีมาตรการให้ครูและบุคลากรในทุกหน่วยงานมีการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงด้วยตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและมีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยสามารถควบคุมความเสี่ยงให้ลดลงอย่างต่อเนื่อง		
๔	ตัวแทนครู บุคลากร และนักเรียนนักศึกษาจากทุกส่วนงานมีส่วนร่วมในการค้นหาและระบุความเสี่ยงด้านสังคมมีการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดจากการสร้างสรรค์ รวมทั้งมีมาตรการให้ครูและบุคลากรในทุกหน่วยงานมีการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงด้วยตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและมีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยสามารถควบคุมความเสี่ยงให้ลดลงอย่างต่อเนื่อง		
๕	ตัวแทนครู บุคลากร และนักเรียนนักศึกษาจากทุกส่วนงานมีส่วนร่วมในการค้นหาและระบุความเสี่ยงด้านการพนันและการมั่วสุมมีการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดจากการสร้างสรรค์ รวมทั้งมีมาตรการให้ครูและบุคลากรในทุกหน่วยงานมีการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงด้วยตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและมีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยสามารถควบคุมความเสี่ยงให้ลดลงอย่างต่อเนื่อง		

เครื่องมือมาตรฐาน

๑. ต้นสังกัดสร้างกลไกให้สถานศึกษามีการบริหารความเสี่ยง
๒. สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงอย่างจริงจัง โดยบูรณาการให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานปกติ

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง/การกำหนดประเด็นความเสี่ยง
๒. แผนการบริหารความเสี่ยงของแต่ละส่วนงาน
๓. หลักฐานการได้รับการอนุมัติจากกรรมการสถานศึกษา
๔. รายงานผลการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา (ที่เกิดจากการบันทึกของสาขาวิชา สาขาวิชา แผนกวิชา ประเพณีวิชา สถานีตำรวจหรืองานที่เกี่ยวข้อง และรายงานที่เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา)
๕. จำนวนครั้งของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ถูกบันทึกไว้ในฝ่ายปกครองหรือสถานีตำรวจ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒ ผลการสร้างการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ

คำอธิบาย

การที่สถานศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมคิด ร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ซึ่งมีการวิเคราะห์ผลประเมินคุณภาพภายในและผลการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพ และเสนอขอความเห็นชอบจากกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดกลไกในการดำเนินงานและระบบการติดตามผลการพัฒนาสืบเนื่องจากแผนพัฒนาดังกล่าว ควบคู่กับการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้เกิดผลในการปรับปรุง พัฒนาปรับเปลี่ยน ทั้งการเรียนการสอน การบริหาร และการปฏิบัติอื่น ๆ และมีการประเมินประสิทธิผลของแผนพัฒนาคุณภาพทุกระดับ เพื่อนำผลไปปรับปรุงการประกันคุณภาพภายในและการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานต่อไป ทั้งนี้ ควรมีการกำกับดูแลให้มีการดำเนินการตลอดจนให้มีการติดตามประเมินผลเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ

นิยาม

ความสำเร็จในการสร้างการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ หมายถึง การที่สถานศึกษามีสาขาที่เปิดสอนสามารถสร้างนวัตกรรมที่เป็นการปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นแนวปฏิบัติที่ดีหรือนวัตกรรมตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ประกอบด้วยด้านการวางแผน (Plan) ด้านการนำแผนลงสู่การปฏิบัติ (Do) การติดตามประเมินผลการปฏิบัติ (Check) และการนำเอาผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา (Act) จนกระทั่งได้รับรางวัลหรือได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่อง

การยอมรับหรือได้รับรางวัล หมายถึง การที่สาขานั้น ๆ ได้รับรางวัลหรือได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่องว่าสามารถดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านการวางแผน ด้านการนำแผนลงสู่การปฏิบัติ การติดตามประเมินผลการปฏิบัติ และการนำเอาผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็นการยกย่องหรือได้รับรางวัลจากหน่วยงานหรือการประกวดภายนอกสถานศึกษาเท่านั้น และหากสาขาใดได้รับรางวัลแล้วไม่สามารถนับซ้ำในประเด็นรางวัลเดิมได้ยกเว้นได้รับรางวัลจากหน่วยงานใหม่หรือการประกวดครั้งใหม่

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	มีการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพให้กับผู้เรียน ครูและบุคลากร ทุกคน ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ		
๒	มีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายกลยุทธ์การประกันคุณภาพมาตรฐานการปฏิบัติงานและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เรียนครูและ บุคลากรโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาพร้อมมีการเผยแพร่และทำ ความเข้าใจในเป้าหมายกลยุทธ์การประกันคุณภาพมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เรียนครูและบุคลากรให้ สาธารณชนรับทราบ		
๓	มีการปฏิบัติให้ได้ตามเป้าหมาย กลยุทธ์ที่ได้วางไว้โดยผู้บริหาร ครูบุคลากร นักเรียน มีส่วน ร่วมในการดำเนินการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕		
๔	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทั้งรายบุคคลและกลุ่มบุคคล ในส่วนงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ครบทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้พร้อมทั้งรายงานให้ สาธารณชนและหน่วยงานต้นสังกัดรับทราบ		
๕	มีผลการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ และมี แนวทางหรือแนวปฏิบัติที่ดีและสร้างสรรค์สามารถเป็นแบบอย่างให้กับสถานศึกษา หน่วยงานองค์กรอื่น		

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

แผนงาน (แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ) โครงการ กิจกรรม ที่แสดงให้เห็นถึงการสร้างการมี ส่วนร่วม

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๓ การพัฒนาสถานศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายใน

คำอธิบาย

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาทราบ รวมทั้งให้เปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

นิยาม

การพัฒนาสถานศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การนำผลการประเมินคุณภาพภายในจากต้นสังกัดและภายนอกจาก สมศ. ไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ให้มีคะแนนผลการประเมินคุณภาพภายในสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเทียบกับคะแนนการประเมินคุณภาพภายในครั้งก่อนหน้า โดยพิจารณาคะแนนในระดับสถานศึกษาเท่านั้น

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	ผลประเมินมาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้นและเปลี่ยนระดับคุณภาพสูงขึ้น		
๒	ผลประเมินมาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มขึ้นและเปลี่ยนระดับคุณภาพสูงขึ้น		
๓	ผลประเมินมาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษาเพิ่มขึ้นและเปลี่ยนระดับคุณภาพสูงขึ้น		
๔	ผลประเมินมาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษาเพิ่มขึ้นและเปลี่ยนระดับคุณภาพสูงขึ้น		
๕	ผลประเมินในภาพรวมของสถานศึกษาเพิ่มขึ้นและเปลี่ยนระดับคุณภาพสูงขึ้น		

หมายเหตุ ๑. การนับคะแนนการปฏิบัติให้พิจารณาผลคะแนนที่เพิ่มขึ้น ยกเว้นกรณี ๕.๐๐ ให้ได้คะแนนปฏิบัติโดยปริยาย

๒. การนับคะแนนผลการดำเนินงานมีคุณภาพให้พิจารณาระดับคุณภาพที่เพิ่มขึ้นยกเว้นกรณีระดับดีมากให้คะแนนผลการดำเนินงานมีคุณภาพโดยปริยาย

เครื่องมือมาตรฐาน

รายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นทางการของหน่วยงานต้นสังกัด หรือได้รายงานให้สาธารณชนรับทราบ เช่น ฐานข้อมูลบนเว็บไซต์ของหน่วยงานต้นสังกัด เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๔ ผลการพัฒนาตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดเน้นหรือจุดเด่นของสถาน
สถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๔.๑ ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการ
จัดตั้งสถานศึกษา

คำอธิบาย

การจัดตั้งสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาและฝึกอบรม
วิชาชีพทุกระดับ ทุกประเภทวิชาที่ขาดแคลน ซึ่งเป็นความต้องการของท้องถิ่นและของประเทศ อัน
จะเป็นการเสริมสร้างและพัฒนากำลังคนของประเทศไทยให้มีคุณภาพในการประกอบอาชีพ โดย
สถานศึกษาแต่ละประเภทต่างก็มีการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจในการดำเนินงานของ
ตนเองไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง
สถานศึกษานั้น ๆ

นิยาม

ปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา หมายถึง ปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่
สถานศึกษาอาชีวศึกษาแต่ละแห่งกำหนดขึ้น โดยวัตถุประสงค์หลักอย่างน้อย ๒ ประการ คือ ๑)เป็น
การประกาศให้ชุมชน สังคม ครู บุคลากร และผู้เรียนรับทราบอย่างชัดเจนถึงแนวทางการบริหารจัดการ
การศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งหน้าที่ในการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา และ ๒)ใช้
เป็นแบบแผนในการกำหนดเป้าหมาย แผนการปฏิบัติงาน รวมทั้งแผนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครูและบุคลากรในหน่วยงานต่างๆ ภายในสถานศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชนและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน โดยระบุเป้าหมายและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับปรัชญาวิสัยทัศน์ และพันธกิจการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา		
๒	มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและบุคลากรในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง		
๓	มีการประเมินความพึงพอใจของประชาคมในสถานศึกษาและประชาคมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕		

๔	ผลการดำเนินงานบรรลุตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา และเกิดผลกระทบที่ดีต่อชุมชนท้องถิ่นขึ้นไป		
๕	ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่เป็นไปตามปรัชญาวิสัยทัศน์และพันธกิจด้านผู้เรียนตามที่สถานศึกษา กำหนด และเป็นที่ยอมรับของชุมชน ท้องถิ่น		

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. ปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษารวมทั้งแผนกลยุทธ์และแผนการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษาที่ได้รับความชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
๒. แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในด้านต่างๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
๓. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา
๔. หลักฐานการได้รับการยอมรับ การได้รับรางวัลหรือการได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติในการขับเคลื่อนอัตลักษณ์ เช่น โล่รางวัลใบประกาศเกียรติคุณเกียรติบัตร หนังสือเชิดชูเกียรติ เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๔.๒ ผลการพัฒนาตามจุดเน้นหรือจุดเด่นที่ส่งผลกระทบเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

คำอธิบาย

พิจารณาผลการดำเนินงานตามอัตลักษณ์ จุดเน้น จุดเด่นหรือความเชี่ยวชาญของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้ หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งอาจสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาที่ได้ประกาศไว้ก็ได้

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	ผู้บริหารครูบุคลากรชุมชนและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดเน้น จุดเด่น รวมทั้งกำหนดแผนปฏิบัติงานโดยระบุเป้าหมายและกลยุทธ์การดำเนินงานโดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา		
๒	มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและบุคลากรในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และบุคลากรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง		
๓	มีการประเมินความพึงพอใจของประชาคมในสถานศึกษา และประชาคมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕		
๔	ผลการดำเนินงานบรรลุตามจุดเน้นจุดเด่นและเกิดผลกระทบที่ดีต่อชุมชนท้องถิ่นขึ้นไป		
๕	สถานศึกษามีเอกลักษณ์ตามจุดเน้นจุดเด่นและได้รับรางวัลจากองค์กรภายนอกที่แสดงถึงการยอมรับในเอกลักษณ์นั้น		

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. เอกสารหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการกำหนดอัตลักษณ์จุดเน้นจุดเด่นของสถานศึกษา(ถ้ามี)

๒. แผนกลยุทธ์แผนปฏิบัติงานประจำปี รวมทั้งแผนพัฒนาคุณภาพที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์จุดเน้นจุดเด่นของสถานศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากกรรมการสถานศึกษา

๓. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ได้รับความเห็นชอบจากกรรมการสถานศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานตามอัตลักษณ์จุดเน้นจุดเด่นของสถานศึกษาที่กำหนดหรือผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจนถือเป็นอัตลักษณ์จุดเน้นจุดเด่นของสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับ

๔. เอกสารหลักฐานการได้รับการยอมรับหรือการได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี เช่น โลรางวัล ใบประกาศเกียรติคุณเกียรติบัตรหนังสือเชิดชูเกียรติ เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๕ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

คำอธิบาย

สถานศึกษาพึงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ถึงพร้อมซึ่งการเป็นคนดีคนเก่งและมีความสุขโดยการจัด/ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณวิชาชีพและดูแลผู้เรียนให้มีสุขภาพพลามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงตามวัย

เลือกอย่างน้อย ๑ กิจกรรม

- การพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ(บังคับ ๓ กิจกรรม)
  - ด้านความเป็นประชาธิปไตย
  - ด้านความมีวินัยความรับผิดชอบความขยันซื่อสัตย์อดทนความเสียสละจิตสาธารณะความประหยัด และการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
  - ด้านความรักชาติ ศาสนา กษัตริย์(ค่านิยมความเป็นไทย การอนุรักษ์และสืบสานศิลปะและวัฒนธรรม)
- การพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจมาตรฐานและระบบคุณภาพด้วยกิจกรรม
- การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนด้านสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ
- การพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์
- การพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกสังคมอาเซียน

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครูและบุคลากรและสามารถสร้างความร่วมมือให้ชุมชนองค์กรภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน		
๒	มีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ครบถ้วนสมบูรณ์		
๓	ผู้รับบริการหรือผู้รับผลกระทบมีความพึงพอใจระดับสูงตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป		
๔	ผลการดำเนินงานบรรลุตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดและได้รับการยอมรับจากชุมชนท้องถิ่น		
๕	ผลการดำเนินงานบรรลุตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดและได้รับการยอมรับในระดับจังหวัด/ภูมิภาค ขึ้นไป		

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

- แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา
- รายงานผลการดำเนินงานตามแผนในข้อ ๑

เครื่องมือมาตรฐาน

ฐานข้อมูลของสถานศึกษาด้านการพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งฐานข้อมูลของต้นสังกัดหรือส่วนงานของต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน(ถ้ามี) รวมทั้งรายงานของหน่วยงานภายนอกและข่าวสารทางสื่อช่องทางต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๖ การพัฒนาคุณภาพครู

คำอธิบาย

สถานศึกษาพึงจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพอย่างครบวงจร ตั้งแต่การวางแผนการสอน วิธีการสอนและการใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินการเรียนการสอน และการวิจัยในชั้นเรียน โดยสถานศึกษาต้องจัดให้มีกลไกในการใช้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาผลงานของครูผู้สอน ตลอดจนมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิปราชญ์ชาวบ้าน ครูบา ในหมู่บ้าน/ชุมชนหรือในสถานประกอบการใกล้เคียงมาร่วมเป็นครูผู้สอนด้วย

เลือกจุดเน้นอย่างน้อย ๑ กิจกรรม

๑. การพัฒนาครูให้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ เช่น หลักสูตร วิธีสอน สื่อ การวัดและประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน
๒. การพัฒนาเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานครูให้เชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
๓. การสร้างความร่วมมือกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน/สถานประกอบการ เพื่อเป็นผู้สอนและพัฒนาการเรียนรู้

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครูและบุคลากรและสามารถสร้างความร่วมมือให้ชุมชนองค์กรภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน		
๒	มีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ครบถ้วนสมบูรณ์		
๓	ผู้รับบริการหรือผู้รับผลกระทบมีความพึงพอใจระดับสูงตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป		
๔	ผลการดำเนินงานบรรลุตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดและได้รับการยอมรับจากชุมชนท้องถิ่น		
๕	ผลการดำเนินงานบรรลุตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดและได้รับการยอมรับในระดับจังหวัด/ภูมิภาค ขึ้นไป		

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. รายงานผลการประเมินการสอนของครูผู้สอนในแต่ละปีการศึกษา
๒. หลักเกณฑ์ในการเลื่อนขั้น/เลื่อนตำแหน่ง/ขึ้นเงินเดือน
๓. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิปราชญ์ชาวบ้าน ครูบาในหมู่บ้าน/ชุมชนหรือในสถานประกอบการใกล้เคียงมาร่วมเป็นครูผู้สอนในแต่ละสาขางาน

เครื่องมือมาตรฐาน

ฐานข้อมูลด้านการพัฒนาครูของสถานศึกษา รวมทั้งฐานข้อมูลของต้นสังกัดหรือส่วนงานของต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๗ การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้

คำอธิบาย

สถานศึกษาพึงดำเนินการพัฒนาให้สถานศึกษาเต็มไปด้วยบรรยากาศของการเรียนรู้พร้อมด้วยโครงสร้างและวัสดุอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งทางวิชาการและสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม

เลือกจุดเน้นอย่างน้อย ๑ กิจกรรม

๑. สถานศึกษามีการพัฒนาสภาพแวดล้อมปรับแต่งภูมิทัศน์ให้สวยงาม เอื้อต่อการเรียนรู้ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๒. สถานศึกษามีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอาคารสถานที่ห้องปฏิบัติการและการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์การศึกษาที่เหมาะสม รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้
๓. สถานศึกษามีการพัฒนานำไปสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม

เกณฑ์การให้คะแนน (กรณีเลือกกิจกรรม ๑,๒)

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	มีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครูและบุคลากรและสามารถสร้างความร่วมมือให้ชุมชนองค์กรภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน		
๒	มีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ครบถ้วนสมบูรณ์		
๓	ผู้รับบริการหรือผู้รับผลกระทบมีความพึงพอใจระดับสูงตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป		
๔	ผลการดำเนินงานบรรลุตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดและได้รับการยอมรับจากชุมชนท้องถิ่น		
๕	ผลการดำเนินงานบรรลุตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดและได้รับการยอมรับในระดับจังหวัด/ภูมิภาค ขึ้นไป		

เกณฑ์การให้คะแนน (กรณีเลือกกิจกรรม ๓)

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ดี		
๒	อาคารสถานที่สะอาดถูกสุขลักษณะและตกแต่งสวยงามอย่างมีคุณค่าทางสุนทรีย์		
๓	ปรับแต่งและรักษาภูมิทัศน์ให้สวยงามตามธรรมชาติและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม		
๔	มีพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่เอื้อและส่งเสริมต่อการจัดกิจกรรมและมีการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ		
๕	มีการประเมินความพึงพอใจของบุคลากรและผู้เรียนทั้งองค์กรและมีค่ามากกว่า ๓.๕๐ ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม ๕		

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. แผนงานและโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

๒. รายงานผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแผนงานและโครงการในข้อ ๑

๓. เอกสารหลักฐานการได้รับการยอมรับการได้รับรางวัลหรือการได้รับการยกย่องจากชุมชนท้องถิ่นองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกในระดับต่างๆ เช่น โล่รางวัลใบประกาศเกียรติคุณเกียรติบัตร หนังสือเชิดชูเกียรติ เป็นต้น

เครื่องมือมาตรฐาน

ฐานข้อมูลของสถานศึกษาด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งฐานข้อมูลของต้นสังกัด หรือส่วนงานของต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๘ การสร้างการมีส่วนร่วมและการขยายโอกาสทางการศึกษา

คำอธิบาย

การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในอนาคตควรมุ่งเน้นการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะเพื่อการประกอบอาชีพและขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับชุมชนและสังคมทุกภาคส่วน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาศตวรรษที่สอง

เลือกจุดเน้นอย่างน้อย ๑ กิจกรรม

๑. การพัฒนาระบบงานของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้และทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน
๒. การสร้างระบบบริหารจัดการที่เอื้อให้ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้
๓. การพัฒนาระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม
๔. การพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาจากสถานศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	การปฏิบัติ (มี/ไม่มี)	ผลการดำเนินงาน มีคุณภาพ (ใช่/ไม่ใช่)
๑	การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ดี		
๒	อาคารสถานที่สะอาดถูกสุขลักษณะและตกแต่งสวยงามอย่างมีคุณค่าทางสุนทรีย์		
๓	ปรับแต่งและรักษาภูมิทัศน์ให้สวยงามตามธรรมชาติและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม		
๔	มีพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่เอื้อและส่งเสริมต่อการจัดกิจกรรมและมีการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ		
๕	มีการประเมินความพึงพอใจของบุคลากรและผู้เรียนทั้งองค์กรและมีค่ามากกว่า ๓.๕๐ ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม ๕		

ข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

๑. แผนการสร้างการมีส่วนร่วมและการขยายโอกาสทางการศึกษา
๒. รายงานผลการดำเนินงานตามแผนในข้อ ๑

เครื่องมือมาตรฐาน

ฐานข้อมูลของสถานศึกษาด้านการขยายโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งฐานข้อมูลของต้นสังกัดหรือส่วนงานของต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องกับการขยายโอกาสทางการศึกษา

การรับรองมาตรฐานคุณภาพ สมศ.

ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามด้านการศึกษาได้มีการกำหนดการพิจารณาให้การรับรองมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ แนวทางคือ การรับรองมาตรฐานด้านการศึกษาและการรับรองมาตรฐานแบบโดดเด่น โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

๑. การรับรองมาตรฐานด้านการศึกษา

การรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษารอบสาม ด้านการศึกษาซึ่งทุกสถานศึกษาต้องได้รับการประเมินนั้นจะพิจารณาข้อมูลจากการประเมินตัวบ่งชี้ที่เชื่อมโยงสู่การรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษาดังนี้

๑.๑ การประเมินระดับตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดให้ค่าน้ำหนักของทุกตัวบ่งชี้เท่ากันทั้งหมด โดยให้คะแนนจากการพิจารณาผลการดำเนินงานจริงของสถานศึกษาโดยกำหนดให้ตัวบ่งชี้แต่ละตัวมีคะแนนเต็ม ๕ คะแนน

๑.๒ การคำนวณผลการประเมิน

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกให้นำเสนอผลเป็นรายตัวบ่งชี้ กลุ่มของตัวบ่งชี้ และมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินในแต่ละตัวบ่งชี้ในการคำนวณ ทศนิยมให้ใช้ทศนิยม ๒ ตำแหน่ง หากทศนิยมตำแหน่งที่สามมีค่าตั้งแต่ .๐๐๕ ขึ้นไปให้ปัดขึ้น นอกเหนือจากนี้ให้ปัดเศษทิ้ง นอกจากนี้ให้นำเสนอผลการประเมินในภาพรวมเพื่อใช้พิจารณาในการตัดสินผลและรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษาด้วย ดังรายละเอียดในตาราง

กลุ่มประเภทของตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้ที่	คะแนนรวมที่ได้
ตัวบ่งชี้พื้นฐาน	๑-๑๓	
ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์	๑๔	
ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม	๑๕-๑๘	
ภาพรวม	๑๘	

๑.๓ การรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษา

สมศ. จะให้การรับรองมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษาเมื่อผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานคุณภาพ สมศ. ตามเกณฑ์ ดังนี้

- ๑) ผลรวมคะแนนการประเมินของทุกตัวบ่งชี้ มีค่าคะแนนตั้งแต่ ๗๐ คะแนนขึ้นไป
- ๒) ผลรวมคะแนนการประเมินของตัวบ่งชี้พื้นฐาน (๑-๑๓) มีค่าคะแนนตั้งแต่ ๖๐ คะแนนขึ้นไป
- ๓) ผลการดำเนินงานตั้งแต่ ๑๖ ตัวบ่งชี้ มีค่าคะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป

๒. การรับรองมาตรฐานแบบโดดเด่น

เพื่อขับเคลื่อนให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาและเพิ่มพูนศักยภาพตนเองอย่างต่อเนื่องสู่ความเลิศ จึงมีแนวทางการประเมินสถานศึกษาแบบโดดเด่น เพื่อสร้างความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาทุกระดับ ซึ่งสถานศึกษาสามารถขอรับการประเมินเพิ่มเติมโดยมีเงื่อนไขดังนี้

แนวทาง “๑ช่วย๙” (๑สถานศึกษา ช่วย ๙ สถานศึกษา)

สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินจะเป็นแกนนำให้กับสถานศึกษาที่อยู่ในเครือข่ายการพัฒนาอีก ๙ แห่ง ก้าวสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพและได้รับการรับรองมาตรฐานจาก สมศ. ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

เงื่อนไข

- ๑) เป็นการประเมินระดับสถานศึกษาตามความสมัครใจโดยสถานศึกษาเป็นผู้ขอรับการประเมินด้วยตนเอง
- ๒) สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินต้องได้รับการรับรองมาตรฐานจากการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง (พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๓) ของ สมศ. ในระดับดีมากเท่านั้น
- ๓) สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินแบบโดดเด่นจะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามตามปกติ โดยรับการประเมินแบบโดดเด่นเพิ่มเติม ดังนั้น สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินยังต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองให้ครอบคลุมตามมาตรฐานตัวบ่งชี้อื่น ๆ เช่นเดียวกับที่สถานศึกษาอื่นรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและส่งมายัง สมศ. เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามตามปกติ

หลักเกณฑ์

- ๑) สถานศึกษาที่อยู่ในเครือข่ายการพัฒนาของสถานศึกษาที่ขอรับการประเมินต้องเป็นสถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองของ สมศ. ในระดับควรปรับปรุงหรือพอใช้หรือระดับด้อย เท่านั้น
- ๒) สถานศึกษาในเครือข่ายการพัฒนาของสถานศึกษาที่ขอรับการประเมินแบบโดดเด่นนั้นจะเป็นสถานศึกษาในระดับการศึกษาเดียวกันหรือต่างระดับกันก็ได้ เช่น สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินแบบโดดเด่นเป็นสถานศึกษา ก. มีสถานศึกษาในเครือข่ายการพัฒนา จำนวน ๙ แห่งเป็นวิทยาลัย ๒ แห่ง และโรงเรียน ๗ แห่ง เป็นต้น โดยจะตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกันหรือต่างพื้นที่ก็ได้
- ๓) สถานศึกษาจำนวน ๙ แห่ง ในเครือข่ายการพัฒนาของสถานศึกษาที่ขอรับการประเมินแบบโดดเด่นนั้น จะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาตามกรอบการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามเช่นเดียวกับสถานศึกษาอื่น ๆ ซึ่งต้องมีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาเพิ่มขึ้น ครบทั้ง ๙ แห่ง

ขั้นตอน

๑) สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเพื่อรับการประเมินแบบโดดเด่นต้องเสนอโครงการแจ้งให้ สมศ. ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย ๖ เดือน หรืออย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษา พร้อมด้วยข้อมูลและ แผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินแบบโดดเด่นตามแนวทางที่เลือก เช่น แจ้งรายชื่อ สถานศึกษาที่อยู่ในเครือข่ายการพัฒนาของตน จำนวน ๙ แห่ง พร้อมแผนการพัฒนสถานศึกษาใน เครือข่ายและระยะเวลาที่ใช้เพื่อการพัฒนา เพื่อ สมศ. จะได้จัดกลุ่มสถานศึกษาและเตรียมการ ประเมินเป็นการเฉพาะ

๒) คณะกรรมการบริหาร สมศ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยผ่านการพิจารณาจาก คณะกรรมการวิชาการหลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการ กพพ. กพศ. หรือ กพอ.

๓) สมศ. แจ้งผลการพิจารณาแก่สถานศึกษาที่สมัครเข้าร่วมโครงการ

๔) สถานศึกษาดำเนินการตามแผนงานและรายละเอียดโครงการตามที่ได้รับความเห็นชอบ จาก สมศ.

๕) สมศ. ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามและการประเมินแบบโดดเด่น

๖) ประกาศผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามและการประเมินผลแบบโดดเด่น

๗) สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินแบบโดดเด่นจะได้รับประติมากรรมคุณภาพเพื่อแสดง ณ สถานศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) สถานศึกษามีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น

๒) ผู้เรียน ผู้ปกครอง มีแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

๓) การศึกษาของประเทศไทยจะได้รับการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล

ทั้งนี้ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานและศักยภาพของสถานศึกษาในเครือข่ายพัฒนาของ สถานศึกษาที่ขอรับการประเมินแบบโดดเด่น จะต้องแสดงให้เห็นชัดเจนว่าเป็นสิ่งที่ได้ดำเนินการ ร่วมกันจริง การพัฒนาที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์หรือเป็นไปตามแผนการพัฒนาที่สถานศึกษาที่ขอรับ การประเมินเป็นผู้ริเริ่ม ร่วมดำเนินการ และกำกับติดตามตลอดระยะเวลาที่กำหนด จนเกิดผลต่อการ พัฒนาผู้เรียน พัฒนาครู ผู้บริหาร และพัฒนาสถานศึกษาโดยรวมจนเกิดผลสำเร็จอย่างแท้จริงและ สถานศึกษาทั้ง ๙ แห่ง มีความเข้มแข็งเพียงพอที่จะพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศต่อไปได้แม้จะไม่มี สถานศึกษาหลักเป็นผู้ดูแล